šių gatvėse tirtuose šurfuose fiksuotas XX a. II pusės grindinys, šurfuose 30, 34 – du XIX a. pabaigos – XX a. II pusės grindiniai. Centrinėje miestelio dalyje bei dalyje Telšių gatvės tirtų šurfų fiksuotas intensyvus kultūrinis sluoksnis siekė apie 2 m, tačiau ankstesnį nei XIX a. pradžia datavimą patvirtinančių archeologinių radinių neaptikta. Žaliojoje gatvėje tirtos žvalgomosios perkasos / šurfo 21 vietoje buvo aptikti Žemaičių vyskupų dvarui priklausiusio pastato akmeniniai pamatai bei XVII–XIX a. pabaigos kultūrinis sluoksnis su gausiais archeologiniais radiniais.

The field evaluation in Alsėdžiai

A 19th–20th-century, 0.6–2.2 m thick cultural layer was recorded during an evaluation in the town of Alsėdžiai. Paving from the second half of the 20th century was recorded in test pits excavated in Platelių and Telšių Streets and two areas of paving from the late 19th – second half of the 20th century in test pits 30 and 34. A roughly 2 m thick, rich cultural layer was recorded in part of the town's centre and in some of the test pits excavated on Telšių Street, but no finds confirming an earlier date than the early 19th century were found. A building's stone foundation and a 17th – late 19th-century, find-rich cultural layer, which belonged to the manor of the Bishop of Samogitia, were discovered in test pit 21 on Žalioji Street.

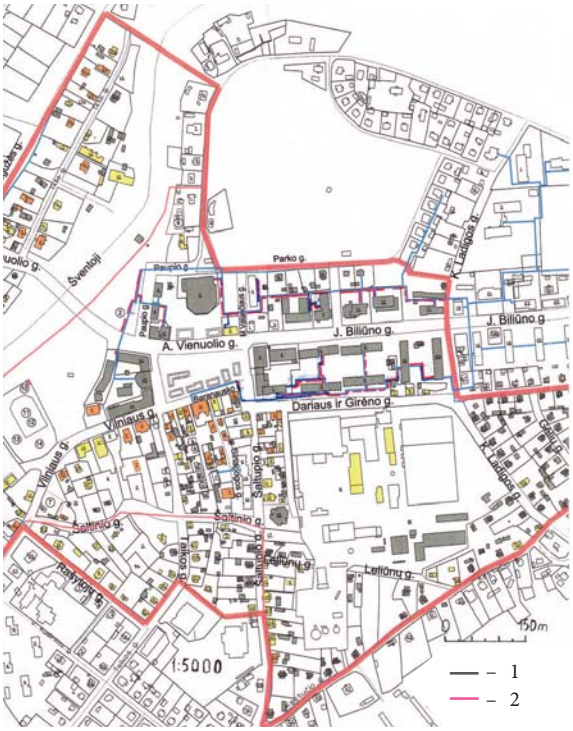

1 pav. Žvalgytų trasų planas: 1 – rekonstruojamos trasos; 2 – žvalgytos trasos

Fig. 1. Plan of the surveyed route: 1 – the utility line under reconstruction; 2 – the surveyed route

ANYKŠČIAI

Dalius Ribokas

Anykščių senojo miesto vietos žvalgymai ir tyrimai

2012 m. gegužės–birželio mėnesiais UKM žvalgė rekonstruojamų šiluminių trasų tranšėjų vietas Anykščių senojo miesto vietoje (UK 17147). Žvalgymai vyko Paupio, A. Vienuolio, M. Valančiaus, K. Ladygos, J. Biliūno, S. Dariaus ir S. Girėno gatvėse bei A. Baranausko aikštėje. Bendras žvalgytas plotas siekia 1406,2 m^2 (1 pav.).

Žvalgymų metu daugelyje magistralinių tranšėjų ar įvadų į namus vietose iki 0,6–1,2 m gylio fiksuoti pakloti šiluminės trasos kolektoriai, o suardyti kultūriniai sluoksniai – iki pro-



2 pav. XV a. žiestų puodų šukės iš Paupio gatvės. V. Paknio nuotr.

Fig. 2. Sherds of 15th-century hand thrown pots from Paupio St.



3 pav. XVIII a. puodyninio koklio šukė iš M. Valančiaus g. 4. V. Paknio nuotr.

Fig. 3. A fragment of an 18th-century 'pot-shaped' stove tile (Topfkachel) from M. Valančiaus St. 4

jektinio 0,6–4 m gylio.

Nesuardytas kultūrinis sluoksnis fragmentiškai fiksuotas J. Biliūno g. 7 (30–77 cm gylyje atidengtas išlikęs 10–36 cm storio juodos žemės su smėliu kultūrinis sluoksnis), J. Biliūno g. 10 (fiksuotas iki 45 cm storio gelsvo smėlio su degėsiais sluoksnis).

Tranšėjose surinkta atsitiktinių XV–XX a. datuojamų radinių: Paupio g. 4–6 – XV–XX a. žiestos keramikos (2 pav.) ir stiklo šukių, koklių (3 pav.) ir keraminių čerpių fragmentų; A. Baranausko aikštėje 2 – XVII–XX a. žiestos keramikos, fajanso, porceliano ir stiklo šukių, keraminių čerpių ir koklių fragmentų; A. Vienuolio g. 3 – XV–XX a. žiestos keramikos, fajanso, porceliano (4 pav.) ir stiklo šukių; M. Va-



4 pav. XIX a. pabaigos – XX a. pradžios porcelianinės lėkštelės šukė su gamyklos ženklu iš A. Vienuolio g. 3. V. Paknio nuotr.

Fig. 4. A sherd of a late 19th – early 20th-century porcelain saucer with a manufacturer's mark from A. Vienuolio St. 3

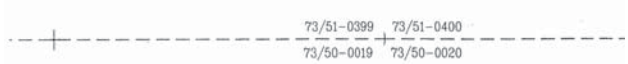

5 pav. Tyrimų S. Daukanto g. 6 planas

Fig. 5. A plan of the excavation at S. Daukanto St. 6

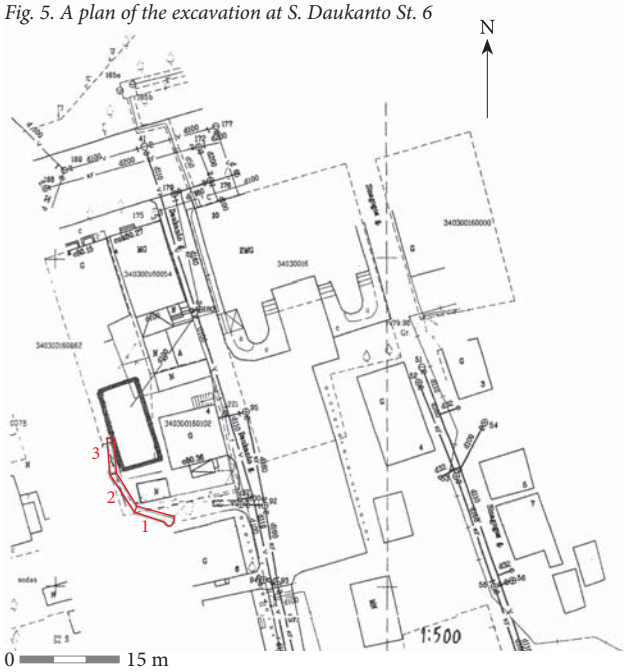

lančiaus g. 4 – XVI–XX a. pradžios žiestos keramikos, fajanso, porceliano, koklių ir stiklo šukių bei odinės avalynės fragmentų; J. Biliūno g. 5 – XIX–XX a. žiestos keramikos, fajanso ir stiklo šukių; J. Biliūno g. 7 – XVII–XX a. žiestos keramikos, koklių ir stiklo šukių; J. Biliūno g. 10 – XVII–XX a. pradžios žiestos keramikos, porceliano ir stiklo šukių; A. Baranausko g. 15 – XIX–XX a. žiestos keramikos ir stiklo šukių; K. Ladygos g. 22 – XVI–XX a. pradžios žiestos keramikos, koklių ir stiklo šukių; S. Dariaus ir S. Girėno g. 5 – XIX–XX a. žiestos keramikos ir stiklo šukių; įvado į J. Biliūno g. 8 nuo S. Dariaus ir S. Girėno g. 5 vietoje – XVII–XX a. žiestos keramikos ir stiklo šukių; S. Dariaus ir S. Girėno g. 3 – XVII–XIX a. žiestos keramikos, fajanso, porceliano ir stiklo šukių; įvado į J. Biliūno g. 6 nuo S. Dariaus ir S. Girėno g. 3 vietoje – XVI–XX a. pradžios žiestos keramikos, fajanso, porceliano, koklių ir stiklo šukių; įvado į S. Dariaus ir S. Girėno g. 1 vietoje nuo S. Dariaus ir S. Girėno g. 3 – XVII–XX a. pradžios žiestos keramikos, fajanso, porceliano ir stiklo šukių bei odinės avalynės fragmentas. Kai kuriose žvalgytose tranšėjose dirbinių nebuvo surinkta (A. Baranausko aikštė 1, 6, Paupio g. 4, J. Biliūno g. 3 ir 7, 11, 13, 17).

Įžemis (geltonas smėlis) pasiektas įvairiame gylyje: Paupio g. 4 – 1,4–1,55 m gylyje; A. Vienuolio g. 3 – 1 m gylyje; M. Valančiaus g. 4 – 0,5–1,07 m gylyje, J. Biliūno g. 7 – 60–87 cm gylyje, J. Biliūno g. 10 – nuo 67–83 cm iki 1,2 m gylyje.

2012 m. liepos mėnesį vykdyti detalieji archeologiniai tyrimai **S. Daukanto g. 6** (5 pav.). Buvo tiriama vandentiekio-nuotekų įvado į trasą vieta. Tyrimų metu į PV nuo gyvenamojo namo S. Daukanto g. 6 iškastos 3 perkasos, ištirtas bendras 19,26 m^2 plotas. Čia rasta žiestos keramikos, fajanso, porceliano, koklių, stiegių ir stiklo šukių, odinės avalynės fragmentų. Kultūrinis sluoksnis datuojamas XIX a. pabaiga – XX a. pradžia. Dalis dirvožemio, maišytos žemės ir molio su griuvenomis sluoksnių supilti XX a. 5 ar 6 dešimtmečiuose, tvarkant karo metu apgriautą miesto centrą.

The field survey and excavation of an Anykščiai Old Town site

In 2012 a survey (a total of 1406.2 m^2) was conducted along the route of the heating line under reconstruction on Paupio, A. Vienuolio, M. Valančiaus, J. Biliūno, K. Ladygos, and S. Dariaus ir S. Girėno Streets, and in A. Baranausko Square in Anykščiai Old Town (Fig. 1). Sherds of 15th–20th-century thrown pottery (Fig. 2), faience, and porcelain (Fig. 4), glass shards, and fragments of stove tiles (Fig. 3), roof tiles, and leather footwear were discovered.

During the excavation at S. Daukanto St. 6, three trenches (a total of 19.26 m^2) were excavated (Fig. 5). The Anykščiai Old Town cultural layer was found throughout the area. The finds date to the late 19th – early 20th centuries. The layers of earth and clay mixed with rubble were created in the 1940s–1950s in putting the demolished city centre in order after the war.

AUKŠTADVARIS

Birutė Lisauskaitė

Aukštadvario turgaus aikštė

Archeologiniai tyrimai Aukštadvario senojo miesto vietoje (UK 21475) (Trakų r.) buvo atliekami 2012 m. liepos–spalio mėnesiais, 3300 m² plote vykdant „Aukštadvario miestelio centrinės aikštės rekonstravimo ir jos pri-